

पठतु संस्कृतम्

प्रवेशः

पठतु संस्कृतम्

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुः गुरुर्देवो महेश्वरः ।
गुरुः साक्षात् परंब्रह्म तस्मै श्री गुरवे नमः ॥

सरस्वति नमस्तुभ्यं वरदे कामरूपिणि ।
विद्यारम्भं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ॥

पठामि संस्कृतं नित्यं वदामि संस्कृतं सदा ।
ध्यायामि संस्कृतं सम्यक् वन्दे संस्कृतमातरम् ॥

पठतु संस्कृतम्

• वर्णमाला	Varnamalaa	✓
• स्वराः	Svaraaha	✓
• अयोगवाहाः	Ayogavaahaaha	✓
• व्यञ्जनानि	Vyanjanaani	✓
• गुणिताक्षराणि	Gunitaaksharaani	✓
• संयुक्ताक्षराणि	Samyuktaaksharaani	

गुणिताक्षराणि

Consonants with Vowels

क् + अ = क

क् + लृ (ॠ) = कृ

क् + आ (ा) = का

क् + ए (े) = के

क् + इ (ि) = कि

क् + ऐ (ै) = कै

क् + ई (ी) = की

क् + ओ (ो) = को

क् + उ (ु) = कु

क् + औ (ौ) = कौ

क् + ऊ (ू) = कू

क् + अं (ं) = कं

क् + ऋ (ृ) = कृ

क् + अः (ः) = कः

क् + ॠ (ॠ) = कृ

गुणिताक्षराणि

मा

डै

हे

को

जः

गी

खु

थृ

क्लृ

अ

छौ

पू

लै

विसर्गः

उः

ऐः

ऋः

औः

आः

इः

एः

अः

ऋः

ओः

ऊः

ईः

लृः

गुणिताक्षराणि

स्योः

वैः

भाः

लौः

मेः

ठिः

कः

जुः

णीः

यौः

धूः

छाः

शुः

पदानि

अधः बालकः भाषाः लोकः

मेघः पीठः कोमलम् नारायणः

सेविका मूढः छाया शुनकः

पदानि

यानम् आपणः रमेशः नाविकः

जननी गुरुः मोदकम् भीमः

नदी उपदेशः गीता कृषकः

पदानि

वायुः जनाः सभा गायिका

वनम् शिशुः बीजम् पाठशाला

चोरः हिमालयः माता पतिः

संयुक्ताक्षराणि

Consonant with Consonant

1. Formation of new symbol.
2. Half of the first consonant followed by the second consonant.
3. Second consonant below the first consonant.
4. Second consonant in some irregular position close to the first consonant.
5. “र्” (रेफः) is the first consonant and as an arc above the second consonant.
6. “र्” (रेफः) is the second consonant and is a left slanting stroke below the first consonant.

संयुक्ताक्षराणि

1. New Symbol

- क् + ष = क्ष परीक्षा
- त् + र = त्र पुत्रः
- श् + र = श्र आश्रमः
- ज् + ञ = ज्ञ ज्ञानम्
- क् + त = क्त भक्तः

संयुक्ताक्षराणि

1. New Symbol

- त् + त = त्त वित्तम्
- द् + द = द्व उद्दीपनम्
- द् + य = द्य विद्या
- श् + च = च्च पश्चात्
- श् + व = श्व अश्वः

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- क् + य = क्य वाक्यम्
- क् + व = क्व पक्वम्
- ख् + य = ख्य मुख्यः
- ग् + ध = ग्ध दुग्धम्
- ग् + म = ग्म वाग्मी

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- ग् + य = ग्य भाग्यम्
- ग् + ल = ग्ल ग्लानिः
- च् + छ = च्छ कच्छपः
- ज् + व = ज्व ज्वाला
- ज् + य = ज्य राज्यम्

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- ट् + य = ट्य नाट्यम्
- ण् + ठ = ण्ठ कण्ठः
- ण् + ण = ण्ण षण्णवतिः
- ण् + ड = ण्ड पण्डितः
- ण् + म = ण्म षण्मतम्
- ण् + य = ण्य पुण्यम्

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- त् + क = त्क सत्कारः
- त् + थ = त्थ कपित्थः
- त् + प = त्प उत्पत्तिः
- त् + म = त्म आत्मा
- त् + य = त्थ्य सत्यम्
- त् + व = त्व त्वम्

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- त् + स = त्स उत्सवः
- थ् + व = ध्व पृथ्वी
- थ् + य = थ्य कथ्यते
- ध् + य = ध्य अध्यापकः
- ध् + व = ध्व ध्वजः

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- न् + त = न्त दन्तः
- न् + थ = न्थ मन्थनम्
- न् + द = न्द आनन्दः
- न् + ध = न्ध बन्धुः
- न् + म = न्म जन्मः
- न् + य = न्य कन्या

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- प् + प = प्प पिप्पलः
- प् + य = प्य ताप्यम्
- ब् + द = ब्द शब्दः
- ब् + ध = ब्ध अभ्धिः
- भ् + य = भ्य अभ्यासः

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- म् + प = म्प चम्पकः
- म् + ब = म्ब अम्बा
- म् + भ = म्भ गम्भीरः
- म् + म = म्म सम्मानः
- म् + य = म्य रम्यम्

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- य् + य = य्य शय्या
- ल् + प = ल्प अल्पः
- ल् + म = ल्म कल्मषः
- ल् + य = ल्य कल्याणम्
- व् + य = व्य काव्यम्

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- श् + य = श्य श्यामः
- ष् + क = ष्क शुष्कः
- ष् + ण = ष्ण कृष्णः
- ष् + य = ष्य शिष्यः

संयुक्ताक्षराणि

2. ½ Consonant-1 + Consonant-2

- स् + त = स्त
- स् + थ = स्थ
- स् + प = स्प
- स् + फ = स्फ
- स् + म = स्म
- स् + य = स्य
- स् + व = स्व

हस्तः
स्थितिः
स्पन्दनः
स्फटिकः
भस्म
सस्यम्
स्वामी

संयुक्ताक्षराणि

3. Consonant-2 below Consonant-1

• क् + क = क्क

कुक्कुटः

• क् + ल = क्ल

क्लेशः

• ग् + न = ग्न

अग्निः

• ङ् + क = ङ्क

कङ्कणम्

• ङ् + ख = ङ्ख

शङ्खः

• ङ् + ग = ङ्ग

गङ्गा

संयुक्ताक्षराणि

3. Consonant-2 below Consonant-1

- इ + घ = झः सङ्घः
- च् + च = च्च उच्चैः
- ज् + ज = ज्ञ लङ्गा
- ज् + च = ज्ञ पञ्च
- ज् + ज = ज्ञ अञ्जनम्
- ट् + ट = ट्ट पट्टः

संयुक्ताक्षराणि

3. Consonant-2 below Consonant-1

- ड् + ड = ढु उडुयनम्
- न् + न = न्न अन्नम्
- ल् + ल = ल्ल भल्लुकः
- ष् + ट = ष्ट अष्ट
- ष् + ठ = ष्ठ काष्ठम्

संयुक्ताक्षराणि

4. Consonant-2 close to Consonant-1

- द् + ग = द्र सद्गतिः
- द् + घ = छ उद्धोषः
- द् + ध = ध्र बुद्धिः
- द् + भ = ब्र सद्भावः
- द् + म = दम पद्मम्
- द् + व = व्र द्वितीयः

संयुक्ताक्षराणि

4. Consonant-2 close to Consonant-1

- ह + य = ह्य ह्यः
- ह + ल = ह्ल प्रह्लादः
- ह + व = ह्व आह्वयति
- ह + ण = ह्ण गृह्णाति
- ह + न = ह्न वह्निः
- ह + म = ह्म ब्रह्मा

संयुक्ताक्षराणि

5. Consonant-1 is रेफः (र) – Arc on top

- र् + क = कर्क अर्कः
- र् + ख = खर्ख मूर्खः
- र् + ग = गर्ग वर्गः
- र् + घ = घर्घ अर्घः
- र् + च = चर्च अर्चकः
- र् + ण = णर्ण पण्णम्

संयुक्ताक्षराणि

5. Consonant-1 is रेफः (र) – Arc on top

- र + त = र्त आर्तः
- र + थ = र्थ अर्थः
- र + ध = र्ध अर्धः
- र + प = र्प सर्पः
- र + य = र्य सूर्यः

संयुक्ताक्षराणि

6. Consonant-2 is रेफः (र) – Slanting left line

- क् + र = क्र चक्रम्
- ग् + र = ग्र ग्रन्थः
- घ् + र = घ्र घ्राणम्
- ज् + र = ज्र वज्रम्
- द् + र = द्र चन्द्रः

संयुक्ताक्षराणि

6. Consonant-2 is रेफः (र) – Slanting left line

• प् + र = प्र

प्रथमः

• ब् + र = ब्र

अब्रवीत्

• भ् + र = भ्र

भ्रमरः

• व् + र = व्र

व्रतम्